

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

ună 1 cor. 70 bani, $\frac{1}{4}$ an 5 cor., $\frac{1}{2}$ an 10 cor., 1 an 20 cor.

Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 2 cor. 40 bani, $\frac{1}{4}$ an 7 cor., $\frac{1}{2}$ an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 franci, $\frac{1}{2}$ an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătinindu-se înainte.

TRIBUNA

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oră 12 bani
a treia-oră 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăcei Nr. 15.

Se prenumără la poște și librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Numeri singuratici la 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Topografie”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, str. da Cămină, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Weisz (denat) la tot rîc

La Abonament lunar pentru Decembrie st. vechiu invitat

Administrația ziarului „TRIBUNA”

Szell și chestia națională.

(?). În ședința de Joi a parlamentului maghiar ministrul-president Coloman Szell a pronunțat un discurs lung, în care, răspunzând lui Komjathy, a accentuat și chestiunea națională. Lucru ce ne împoartă, din trei puncte de vedere.

Fidel discursului său program, premierul Szell propagă din nou *indulgență față de naționalități*. El vede neșuccesul forței în *Posen*, unde toate loviturile guvernului berlinez produc rezultat contrar, întăresc tot mai mult sentimentul național și mărește ura față de Nemți. Cu de-a binele, cu frase dulci, cu promisiuni ademenitoare, voeste deci Szell să realizeze statul unitar maghiar.

Ideea, fatala *idee* nu rămâne afară din combinațiune. Nici-odată, cu nici o singură ocaziune n'am auzit o unică vorbire barem referitoare la naționalități, în care să nu fie accentuată *ideea*.

Toate problemele mari economice dispar în fața *ideii*; totul se jertfește pentru *idee*. Patriotismul este judecat prin prisma *ideii*; loialitatea, calitățile spirituale, jertfele aduse în interesul comun, numai în măsură față de *idee* au valoare.

Așa și Szell, promite îmbunătățiri administrative pentru a îndulci *ideea*. Dar' Szell e cu mult mai înțelept, decât se lase nedumeriți, de dragul naționalităților, pe kossuthiști. El spune, că *ori-ce atentat contra ideii va fi aspru răsunat*.

Nu știu, dacă cineva a înțeles ceva din cele înșirate mai sus; dar' eu, la drept vorbind, am rămas tot atât de clarificat, ca înainte de a auzi discursul lui Szell în ce ne privește pe noi.

Ce promite Szell? Îmbunătățire, dar' numai pentru aceia și până acolo, până unde permite *ideea*. Vorbește frumos Szell, cu o tactică admirabilă, cu voce sirenică, — și chiar de aceea este mai periculos decât Bánffy, — a zis abatele Mol-

nár. Și noi zicem tot așa. Pentru-că durere, între noi sunt mulți cari ușor se lasă seduși prin vorbe dulci - sunătoare. La mulți le gâdălește tuburile urechilor glasul lui Szell, dar' nu observă vibrând în el condițiunea: plecați-vă înaintea ideii de stat unitar maghiar!

Stat unitar poliglot nu le convine Ungurilor, stat unitar maghiar nu le convine naționalităților, deci trebuiesc frase ca expedient pentru a eși din încurcătură.

De doi ani de zile, de când Szell ne-a promis *egală îndreptățire* am avut ocaziune a ne convinge, că nici vorbă de o soartă mai tolerabilă pentru noi. Sîntem tot cei vechi: vecinic suspiciuni, calumniați, batjocoriți, pentru-că nu abțicem de legea străbună, de limba și obiceiurile strămoșilor nostri. Ori-ce garanție de drept lipsește, când e vorba de aspirarea noastră. Căci la toate motivul prealabil e: *salvarea ideii*.

Al doilea punct de vedere, din care vorbirea ministrului-president ne interesează, este *enunțarea părerii guvernului* referitor la moțiunea ridicată a Săcuilor în chestiunea abrogării legii de naționalitate.

Într-adevăr e curios motivul, care îl face pe guvern să mențină legea respectivă. Prin lăsarea ei în vigoare tot așa de bine se poate edifica statul unitar maghiar, ca și fără de ea; pe când *abrogarea ei ar produce o mare agitațiune în simlul naționalităților, fără nici un folos pentru idee*.

Vedeți omul situațiunii, omul care vrea să satisfacă pe toți! Le lasă naționalităților legea, dar' o spune Ungurilor, că nici vorbă de aplicarea ei.

E revoltător lucru, ca din scaunul de ministru-president să se declare neabăgarea în seamă a unei legi sancționate de Maiestatea Sa.

Dar' nu e noutate pentru noi; nici în trecut n'a fost aplicată. Cum stăm însă cu: *jog, törvény és igazság*, dle Szell? În decursul celor doi ani de guvernare a lui Szell într-o mulțime de școale medii, licee și academii comerciale, chiar și *propunerea religiei a încetat de a se face în limba maternă a elevilor*, de cum se se propună și limba maternă, cum spune legea. O dovadă puternică, că pentru guvernul maghiar nu există lege, dreptate și echitate, totul e pus sub influența unui șovinism incommensurabil.

În rîndul al treilea e interesantă constatarea, că opinia publică din România s'a apropiat mult de Maghiari și

că între Românii din patrie domnește liniște și o stagnare oare-care.

Că în urma crizei financiare ce domnește în regatul român, manifestațiunile de simpatie pentru lupta noastră nu sînt dese, e foarte explicabil. Nu urmează însă, că frații de „dincolo” s'își fi uitat de noi, deși mai bine — pentru ei — s'își ne cruce, mai ales cu astfel de manifestații de simpatie, de cari au împărțit pe unul dintre cei mai valoroși luptători în chestiunea națională numele nu împoartă — pe care unele din foile din regatul fraților nostri îl numiau *reacționar*. Ar pute să învețe multe lucruri cei din România din vorbele rostite de Szell. Noi nu le-am cerut mult: sprijin moral în luptele noastre; *nu conducere, ci acompaniare și incurajare*. Dacă totuși ei află de bine a delecta pe Unguri cu niște frase apatice la adresa noastră, este o dovadă mai mult despre modul ușuratic, cum tractează gazetarii din regat până și cea mai vitală chestiune, ce ne privește deopotrivă pe toți, cari în frumoasa limbă românească ne exprimăm gândirile.

Ce privește aserțiunea referitoare la stagnarea activității noastre pe teren politic, fie sigur domnul ministru-president, că vom fi la locul nostru, de câte ori va fi vorba de interesele noastre naționale, și nu vom înceta nici pentru un minut a desvolta cea mai energetică opunere ori-cărei tendență de a ne răpi bunurile strămoșești. N'o s'îi fie visurile așa liniștite, precum crede.

Până-când utopia șovinismului unguresc băjbăie prin vorbirile politicienilor maghiari, nu se va afla. Român de omenie, care se nu lucreze în cercul său de competență pentru întărirea noastră națională. Pe teren economic, pe teren social, în familie și în toate cercurile noastre de întâlnire, *independența morală, care nu poate fi nimicită nici prin legi, nici prin amenințări, se va desvolta și va aduce roadele sale naturale, mai curînd ori mai târziu*. Ear' dacă executând legea pentru maghiarizarea numelor comunelor locuite de noi, va schimonosi istoria și tradițiile vechi — noi le vom păstra din tată în fiu, și nu le vom uita, cum nu uităm *nici nelegiuirile ce se comit în contra noastră*. Cuvintele ademenitoare 'î-au greșit adresa. Contra naturii nici forța nici iesuitismul nu are să se valideze nici-odată.

Dar' de ce natură trebuie să fie fapta care constituie vina tragică? Ei, tocmai aici zace marea deosebire între mine și dl Blaga. Dînsul zice, că „pasul ce-l face eroul tragic când atacă faptele ordinei morale, constituie vina tragică”. Așadar d-sa identifică vina morală cu vina tragică. Eu zic, că pasul care constituie vina tragică, trebuie să aibă o singură însușire: *să atragă după sine moartea eroului în mod inevitabil*. Dar' că fapta e morală sau imorală, aceasta e indiferent din punct de vedere estetic. Macbeth, care calcă legea morală, omorînd pe Duncan, trebuie să cadă cu aceeași necesitate ca Antigone, care împinește legea morală, înmormîntînd pe fratele său. Deci ce trebuie să răspundem la întrebarea, dacă eroul trebuie sau nu să fie vinovat? Ce am răspuns și în critica mea: Da, trebuie să fie vinovat, însă nu în sens moral, făptuind vre-un păcat, cum susține teoria dlui Blaga, ci *vinovat de soartea sa*. Aici d-sa declară, că nu știe ce să înțeleagă prin cuvintele „vinovat de soartea sa”. După d-sa aceasta înseamnă „a face filosofie speculativă” (Polem p. 20). Dacă dl Blaga cetia critica mea cu mai mult sînge rece și mai multă băgare de seamă, nu m'ar fi acusat de filosofie speculativă pe mine, care am declarat chiar la începutul acelei critici, că „noțiunea tra-

Sibiu, 10 Dec. n.

FONDUL LUI IANCU. Zărele maghiare ne spun, că Curia a revisuit procesul intentat dlui T. L. Albini pentru *bani colecțiați în scopul ridicării unui monument pe seama marelui și neuitatului nostru Avram Iancu, dar' sentență nu a adus, ci constatînd unele mancițări în procedura forului prim judecătoresc, a retrimis toate actele tribunului regesc din Alba-Iulia, spre întregire*.

Lege promulgată. Foaia oficială maghiară publică în numărul de Sămbătă textul sancționat din partea Monarhului, al legii despre înarticulara declarațiunii, făcută din partea moștenitorului de tron Francisc Ferdinand, cu ocaziunea căsătoriei sale cu contesa Sofia Chotek.

Chestia fumană. În vorbirea sa din urmă prim-ministrul Szell a promis, că va rezolva chestia fumană cât mai curînd. În legătură cu promisiunea aceasta a adus acum faptul, că atât guvernul orașului Fiume, contele Szapáry, cât și conducătorul Fiumanilor autonomiști, Dr. Mayländer, au sosit Sămbătă la Budapesta și au fost primiți ieri în audiență din partea prim-ministrului Szell.

Uite popa, nu e popa! Și earăși a fost vorba, că în „zilele proxime” va fi numit titular la resortul internelor fostul president al partidului național, Horánszky Nándor, și știrea earăși nu vrea să se confirme, spre cea mai mare supărare a însuși candidatulului în permanență la acest post. Se vede, că Szell vrea să facă *antidru alegerile dietale*, dat fiind că mai bine se încrede și el în — sine însuși!

Când se vor face alegerile? Asta e tema cu care se ocupă ziarele maghiare și deputații dietei maghiare, ales aceia, cari simțesc ca li-se clatină terenul sub picioare. Guvernamentele afirmă, că știu prea pozitiv, că Szell e pregătit de alegeri și că ar pute să le facă chiar și peste o lună. *Ere deja candidații seî pentru fiecare cerc electoral*. Și asta e ce vrem să scoatem la iveală; anume, că și sub Szell alegerile se fac la poruncă, cu candidați trimiși din centru. Și asta se numește *libertate și curățenie de alegeri*!

Vorbirea lui Szell.

Dăm în următoarele, din vorbirea prim-ministrului Szell, rostită Joi în dieta maghiară, partea referitoare la chestia națională.

După unele observări zeflemizatoare la adresa lui Komjathy, dl Szell a continuat:

— „Date concrete nu înșiră stimatul domn deputat, la de acestea nici nu pot deci răspunde; aceea ce eu spun, d-sa numește însă frase. Anul trecut stimatul domn deputat a avut o procedură contrară: a pășit cu date concrete și eu mi-am dat silințe să răspund, — după-cum cred, cu succes, — în mod amănunțit și eshauriant. Acum zice dl deputat, că se reține dela aceasta, și pe mine mă înveselește lucrul, pentru-că ved că nu poate să înșire date; ci afirmă totuși, că ce spun eu sînt frase.

Când spun și am spus, că politica mea în chestia națională e simplă, clară și nestrămutată, și că nici politica ori-cărui alt ministru-president maghiar nu poate fi alta, — am înțeles politica statului național unitar maghiar, acel stat și acea politică, care e politica națiunii unitare maghiare în raporturile politice, și care pentru aceea trebuie să procedeze în uniformitate și după dreptate față cu ori-și-cine, vorbească el ori-ce limbă, numai fiu credincios al patriei să fie, fiindcă și aici ne aflăm pe bazele egalității.

Cu toate-că tratăm în mod egal după dreptate pe ori-și-cine, nu putem recunoaște totuși egalitatea cu privire la limbă, pentru-că nu permit lucrul acesta: unitatea statului maghiar, caracterul statului național maghiar, unitatea legislațiunii, unitatea administrației și justiția.

Egalitatea limbii o putem acorda numai între limitele, cari nu se lovesc de aceste puncte de vedere mari, naționale și de stat. Sînt aceste frase? Nu sînt frase; sînt tese fundamentale; sînt tesele fundamentale, bazele pe peatră cvadrată, ale politicii de naționalități, despre care eu afirm, în conștiență de mine, că e maghiară, corectă și declarată.

Când zic, că pe lângă ea nu persecut pe nimeni și nu voi persecuta pe nimeni; că față cu ori-și-cine vreau să proced just, ca cu iubire, cu tratare bună, cu administrație bună, și prin aceea, că între cetățenii aceștia ai patriei nu fac

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Din Estetica Tragicului.

— Replică la răspunsul dlui Dr. Iosif Blaga —

de

Dr. Ghiță Pop.

(Urmare.)

Al treilea element al tragicului.

Lupta se se sfîrșească cu moartea fizică sau psihică a eroului. Această condiție e acceptată și de dl Blaga.

Al patrulea element al tragicului.

Moartea eroului se fie motivată din caracterul său și din faptele sale.

Aici dl Blaga nu spune, dacă admite sau nu acest principiu, ci se ocupă de altceva. „Sigur”, zice d-sa, „că dl Pop nu admite cusurul și vina în ființa psihică a eroului”. Atunci, se întreabă tot dînsul, „cum cadrează această afirmație cu legea de mai sus, că moartea eroului se fie motivată din caracterul său și din faptele sale?”. „Aici”, exclamă dl Blaga, „s'a infundat dl Pop foarte rău (Polem p. 19). De, cu ajutorul lui Dumnezeu cred că voi scapa și din această „infundătură”, mai ales că contrazierea nu există decât în — fantasia dlui Blaga.

Mai înainte de toate, de unde știe dl Blaga așa de sigur, că eu nu admit vina și cusurul în ființa eroului? Dar'

n'am scris eu în „Convorbiri”: „Una este *vina morală*, din care rezultă satisfacția morală, și alta este *vina tragică*, din care rezultă plăcerea tragică. Tocmai pe această deosebire se întemeiază arta tragică. Care e deosebirea? Vina morală este acea *faptă*, prin care eroul își atrage asupra sa antipatia noastră, prin care îl condamnăm. Din contră, *vina tragică* este tocmai acea *faptă*, prin care eroul câștigă simpatia noastră, prin care îl admirăm. Vina tragică e una cu dreptul estetic al eroului”. Ei bine, când zic că arta tragică se bazează pe vina tragică a eroului, oare nu rezultă de aici, că eu admit vina? Ba mai mult, eu și precizez felul ei, căci zic: „Vina tragică este acea *faptă*...”. Așadar vinovat devine eroul prin săvîrșirea unei fapte. Ear' într'alt loc vorbesc despre cusur, deși nu întrebunțez tocmai acest termen: „Se poate, ca eroul să facă acest pas funest în mod inconștient, *cuprins de vobura pasiunii*”. Ei bine, când zic că pasiunea orbește pe erou într'atată, încât face un pas funest, nu se înțelege oare dela sine că *această pasiune* constituie cusurul în caracterul eroului? Mai era de lipsă să se desvolt această idee într'un capitol separat? Cumcă *fără pasiune*, și prin urmare *fără cusur* nici nu e putem închipui eroi tragici, aceasta o accentuez special în critica mea, zicînd: „În luptă eroul trebuie să fie cuprins de o *pasiune* atât de înfocată, încât dacă l'am desbrăca de această pasiune, caracterul său s'ar discompune. Să ne închipuim pe Richard, Macbeth, Othello, Antigone *fără pasiune*, și ei n'ar mai fi aceea ce sînt: eroi tragici”. Să tragem acum concluziunea din toate acestea. Când zic, că arta tragică se bazează pe vina tragică,

adeacă pe o faptă funestă, ear' fără pasiune, adeacă fără cusur, nu ne putem închipui eroi tragici, cred că am dovedit destul de lămurit, că eu admit atât vina cât și cusurul în ființa eroului. Se vede că dl Blaga însuși a fost cuprins de vobura pasiunii când a criticat critica mea. Numai astfel se explică, pentru-ce d-sa nu vede aceace o limpede ca lumina soarelui în această critică.

Dar' de ce natură trebuie să fie fapta care constituie vina tragică? Ei, tocmai aici zace marea deosebire între mine și dl Blaga. Dînsul zice, că „pasul ce-l face eroul tragic când atacă faptele ordinei morale, constituie vina tragică”. Așadar d-sa identifică vina morală cu vina tragică. Eu zic, că pasul care constituie vina tragică, trebuie să aibă o singură însușire: *să atragă după sine moartea eroului în mod inevitabil*. Dar' că fapta e morală sau imorală, aceasta e indiferent din punct de vedere estetic. Macbeth, care calcă legea morală, omorînd pe Duncan, trebuie să cadă cu aceeași necesitate ca Antigone, care împinește legea morală, înmormîntînd pe fratele său. Deci ce trebuie să răspundem la întrebarea, dacă eroul trebuie sau nu să fie vinovat? Ce am răspuns și în critica mea: Da, trebuie să fie vinovat, însă nu în sens moral, făptuind vre-un păcat, cum susține teoria dlui Blaga, ci *vinovat de soartea sa*. Aici d-sa declară, că nu știe ce să înțeleagă prin cuvintele „vinovat de soartea sa”. După d-sa aceasta înseamnă „a face filosofie speculativă” (Polem p. 20). Dacă dl Blaga cetia critica mea cu mai mult sînge rece și mai multă băgare de seamă, nu m'ar fi acusat de filosofie speculativă pe mine, care am declarat chiar la începutul acelei critici, că „noțiunea tra-

gicului nu se poate stabili pe cale pur teoretică, prin definiții abstracte și metafisice, adeacă prin o teorie a priori a artei, ci numai pe cale empirică, adeacă prin analiza impresiunii, ce o fac asupra noastră tragediile create de geniu”. Atunci pentru-ce nu înțelege dl Blaga acele cuvinte? Pentru-că nu vrea, se vede, să fină seamă da explicația ce urmează imediat după acele cuvinte, în același șir: „Eroul trebuie să fie vinovat de soartea sa, adeacă (și acum urmează explicația) poetul să-mi arete, că faptele eroului sînt o consecvență logică a caracterului său, care-l împinge să lucreze tocmai așa și nu altfel, ear' aceste fapte sînt de natură, că ele trebuie să aducă moartea eroului cu necesitate absolută, precum din ghindă ră sare stejar și nu răchită sau altceva. Atunci avem impresia tragicului, căci tristă e moartea totdeauna, însă *tragică* numai atunci, când ved că omul își sapă momentul cu mîna sa proprie, însă nu poate altfel, fiindcă așa-i dictează caracterul și conștiența forțelor sale”. Așadar ce înseamnă, că eroul poate să fie nevinovat în sens moral, dar' *vinovat de soartea sa*? Înseamnă, că noi la sfîrșitul tragediei s'îm căpătăm convingerea, că toate oate a făcut și a pășit eroul, el singur 'șile-a făcut, adeacă el singur 'și-a creat soartea, fără intervenția unei puteri străine, fataliste (Moiră, Fatum), ursita, predestinația, prin urmare el singur e vinovat de soartea sa. Pe un astfel de om, deși a lucrat sub necesitatea imperativă a caracterului său, totuși îl facem responsabil, căci faptele sînt ale sale, deci și urmările, dar' nu-l condamnăm, nu cerem răsunare, n'aruncăm cu peatra în el, ci îl facem demn de compătimirea noastră, tocmai fiindcă a

lucrat sub necesitatea imperativă a caracterului său. Pe cine să plîngem mai mult, pe Cordelia ori pe Lear, pe Desdemona ori pe Othello, pe Duncan ori pe Macbeth, ori pe sofia sa? Cine e mai nefericit? Nu știm, dar' simțim că o adăncă compătimire ne cuprinde sufletul. Și în această compătimire zace elementul moral al artei tragice, dar' nu în recea satisfacție, ce ne-o dă pedepsirea păcătoșului. Că crima trebuie pedepsită, aceasta e o axiomă prea de toate zilele, ca să mai fie de lipsă să scrii o tragedie în 5 acte, pentru a o confirma.

Să ne reamintim încă odată, cari sînt elementele, ce constituie tragicul.

1. Eroul se treacă prin suferințe sufletești.

2. Eroul se fie cuprins de pasiune înfocată pentru un scop serios. Pentru realizarea acestui scop se lupte cu voință nestrămutată. Dacă n'ar lupta, adeacă n'ar fi activ contra obstacolelor (mediul social, universalul), ce-l împedecă dela scopul său, ci din contră, ar fi laș, moale și neputincios, arătându-și tăria numai în suferință pasivă, atunci l'am desprețuit. Eroul însă trebuie să fie simpatice. Și earăși, dacă în cursul luptei 'șiar strămuta voință, adeacă s'ar abate dela tînta ce urmărește, recunoscînd superioritatea sau îndreptățirea părții contrare, atunci conflictul s'ar aplană pe cale pacifică, eroul n'ar pieri, și prin urmare n'am av' tragedie, ci dramă (Schauspiel). De aici urmează că:

3. Eroul trebuie să sfîrșească cu moartea (fizică, mai rar psihică sau morală).

nici o deosebire, se-i leg de patrie, de statul maghiar, pentru ca să iubească patria maghiară, chiar și dacă nu vorbesc ungurește, — nu spun frase, pentru că adaug și am adăugat totdeauna, că fiecare trebuie pedepsit și urmărit, când se opune ideii de stat maghiar, pe orice teren și în orice privință, când se ridică, agitează în contra ei, ori face sau scrie ceva. E asta frasă? Dl deputat zice că e frasă. Aceea ce el spune nu e însă frasă. Stimatul domn deputat zice, că asta e angustime de suflet, slăbănie, — politică defensivă. Dovedească că politica mea nu e corectă! Dovedească, și atunci nu va fi frasă aceea ce spune; dar' până-când stimatul domn deputat nu dovedește, pot eu să spun, că dacă aceea ce zic eu e frasă, aceea ce zice el e și mai mult frasă.

Aș pute să înșir stimatul domn deputat, cu privire la părțile din Ost și Nord ale țării, date, fapte, oameni, cari nu zic că sunt moale, când e vorba de interesele și autoritatea țării și a statului, — a statului unitar maghiar, — și de pedepsirea celor ce au păcătuit în contra lui.

Aș pute să fac lucrul acesta, dar' nu înșir date, ci aștept ca dl deputat să-și dovedească espunerile, ca să-mi înșire numai un singur cas în care așa fi procedat altcum. Dacă o va pute face, mă predau. Dar' nu va pute. Pentru că la aceea ce aduce el în formă nedată și acuză ca exemplu, că anume, în chestia fumană și în chestia numirilor de localități ar trebui inaugurată o procedură mai rapidă, pot să răspund pe scurt, — fiindcă nici dl deputat nu și-a spus imputarea mai pe larg, — că eu în chestia fumană, dieta își va mai aduce aminte, m'am pus pe punctul de vedere, aplacidat aici din partea tuturor, chiar și din partea dlui deputat. Firește că am așteptat, și voi aștepta, până nu voi vedea, că chestia poate fi rezolvată pe baza principiilor și a vederilor aici espuse, spre generala mulțumire, într'un mod corect din punctul de vedere al statului maghiar și al suveranității legislației maghiare.

Asta e politica mea, și eu cred că s'a dovedit de bună, pentru că sper că voi rezolva chestia.

Dar' chestiile ivite în viața de stat nu sunt de așa, ca să poată fi delegate numai pe deasupra, fără înțelegere în vedere a raporturilor date. Deslegarea corectă a chestiilor depinde nu numai dela corectitudinea principiilor, ci și dela metodă, dela timp și dela modul cum ne apropiem de ele.

Ce se atinge de cealaltă chestiune, *executarea legii despre numirile de localități*, pot asigura pe dl deputat, — după-cum am spus în un răspuns dat la interpellarea ce mi-s'a adresat, — că voi executa și manua legea după aceeași metodă, după aceleași principii ca cei ce au creat-o. Dacă deci dl deputat a fost mulțumit cu aceia, fie mulțumit și cu mine și nu caute la mine nimica ce ar pute dificulta.

4. În cursul acțiunii eroul, cuprins de pasiunile sale (ousur) trebuie să comită o astfel de faptă sau astfel de fapte, cari îl duc cu necesitate absolută spre peire. De unde urmează, că moartea eroului se fie o conștientă logică a caracterului său și a faptelor sale. Atunci vedem că în tragedie e ordine, plan, rațiune, că totul se bazează pe nex logic și causal, ear' nu pe vre-o întâmplare oarbă sau putere fatalistă. În sensul acesta despre orice erou tragic se poate zice că este vinovat de soartea sa, întru cât el însuși și-a creat-o, dar' nu se poate zice despre fiecare, că e vinovat în sens moral, adecă făcător de rele. Atunci atât moartea călcătorului de legi morale, cât și a păzitorului de legi morale va fi tragică, căci și unul și altul, cuprins de pasiune, își sapă mormântul înaintea ochilor nostri. Dar' pentru ca această moarte să ne procure și plăcere estetică, e de lipsă ca eroul să împlinească condițiile arătate mai sus: să sufere suferite, să lupte cu pasiune și voință nestrămutată, să comită o faptă funestă (vina tragică). Că în unele tragedii fapta fatală sau funestă este identică cu păcatul moral, e adevărat. Că prin urmare n'ar fi și oameni de aceia, cari primesc moartea eroului cu satisfacție, ca o pedeapsă pentru păcatul comis, încă e adevărat. Numai un lucru nu e adevărat: că plăcerea specifică tragică ar proveni din aceea satisfacție, căci atunci ar urma, că tragediile în care eroul nu e călcător de legi morale, să nu ne placă, neexistând satisfacția morală.

Dacă totuși ne plac, evident că această plăcere nu și poate avea originea în ceva ce nu există, ci în faptul, că eroul înfrunghie condițiile arătate mai sus.

(Va urma).

Stimatul domn deputat nu înșiră date concrete, ci descrie întreaga chestia mare a naționalităților, zicând, că chestia nu trebuie tratată așa cum o face dl ministru-president, în forma pasivă, ci în mod activ. Când am auzit declarația aceasta, mi-am ascuțit crajonul și am așteptat să ved ce va urma, cum va espune dl deputat această *politică activă*. Mărturisesc, că deși am cetit cu mare atenție interesanta și de altcum m'eduoasa vorbire a stimatului domn deputat, n'am găsit în ea lămuriri asupra acestei întrebări; dar' am aflat, că în vorbirea dlui deputat, chestia naționalităților nu a fost dezvoltată în întregitatea ei, în toate raporturile sale.

Mici indegetări, ca acelea, cum se procedăm față de presa din afară, față de agitațiile din străinătate, cum se luăm poziție față de Orient, — le-am auzit în espresii generale, cari, firește, eșite din gura sa nu sunt frase; dar' toate acestea nu aveau corp, nu puteau să fie prinse. Pentru că în aceea sunt de acord cu el, că toate momentele, în lăuntru și în afară, trebuiesc urmărite cu atenție, — dar' la aceea, că eu de ce nu proced corect, și de ce crede el, că s'ar pute proceda mai corect, — n'am aflat nici un răspuns.

(Va urma).

Dela Arad.

Primim următoarea scrisoare:

Mult stimat domnule Redactor!

În numărul 215 al *„Tribunei Poporului“* sub titlul: *„Patriotismul ca mantaua păcatelor“* scrie pseudonimul *„Nenea“* despre suspendarea domnului protopop Moisă Boșcan.

Domnul protopop Moisă Boșcan m'a încredințat cu apărarea d-sale în cauza disciplinară, care decurge înaintea consistorului gr-or. din Arad contra d-sale.

Această împrejurare a fost destul motiv, ca *„Nenea“* să se năpustească asupra mea, batjocorindu-mă și calumniându-mă în cel mai infernal mod.

În chestii personale nu bucuros recurg la ospitalitatea jurnalelor, de oare ce acele le isprăvesc de regulă pe cale foarte scurtă, de altă parte însă am fost și sunt de părere, că coloanele acestora sunt exclusiv de a promova și servi binele public.

Dacă totuși v'rog să binevoiți a da loc acestor rânduri în prețutul d-voastre ziari, o fac pentru a-mi apăra poziția mea ca Român în viața noastră publică națională.

Câteva zile după suspendarea domnului protopop Moisă Boșcan, — s'a prezentat în cancelaria mea șefredactorul dela *„Aradi Közlöny“* cu un avocat, care este colaborator la numitul ziari. Neaflându-mă acasă, prin telefon mi-au dat de știre, ce scop au avut cu vizita lor și mi-au telefonat următoarele, din cuvânt în cuvânt:

„Sunteți recercați din partea aulei episcopale, se publică, că protopopul Aradului Moisă Boșcan pentru mai multe abuzuri grave este suspendat dela oficiu și în locul lui s'a denumit bimeritul om al bisericii Iancu Ștefan. Vă rugăm să binevoiți a ne da informațiuni, de oare ce dl protopop fără învoire d-voastre nu voeste a ne da deslușiri.“

La aceasta am răspuns dlui respectiv, că mă cuprinde mirare, că chiar *aula episcopalească* recurge la astfel de mijloace nepermise și oprite prin sfintele canoane; pe mine însă mă deobliga onestitatea oficiului meu și nu pot da în vileag informațiuni referitoare la o afacere care se află în stadiul investigațiilor.

Mai târziu m'au căutat acești domni în locuința dlui protopop M. Boșcan pentru informări, dar' nici eu nici dl protopop n'am dat altă informațiune, decât că după părerea noastră nu este motiv de suspendare.

Că în adevăr astfel s'au petrecut lucrurile constată *„Aradi Közlöny“* și după aceasta însăși *„Tribuna Poporului“* în numărul 217. Față de acest fapt *„Nenea“* mințește următoarele:

„Dr. Ștefan Oșicoc Pop, care pertractează cu zierele maghiare din loc, ca să se găzduiască actele traduse pe ungiurie și deși actele nu s'au publicat, totuși pe baza lor s'a bătut în ambele foi cu înversunare consistorul.“

Deși *„Aradi Közlöny“* a desmintit categoric această afirmație a pervertului *„Nenea“*, totuși se susține în nrul 216 al *„Tribunei Poporului“*, că eu am rugat pe jurnaliștii maghiari să întrevină în favorul clientului meu oferindu-le documente.

Adecă aula episcopalească își denunță preoții și puterile lumesti și și vinde secretele sale presei străine, ear' când aceasta apără jertfa ce li-s'a aruncat, păcătoșii de talia lui „Nenea“ vin și mă calumniază pe mine, acuzându-mă că eu aș fi pricina la toate, chiar așa cum face totuși prins în flagrant, aruncă obiectul furat în grădina vecinului.“

Cum amintisem, insulele aduse persoanei mele nu mă supără, existența calinarea ca *„Nenea“* nu mă pot vătămă. Ca Român însă am datorința a părăsire serva ce mi-o amimpus, pentru că în timpuri grele mi-s'au încredințat de către reprezentanța autorizată a poporului român însemnate afaceri naționale, pe cari, cred, că le-am reprezentat întotdeauna cu deplină demnitate.

Astfel oamenii de bine și mai ales acei distinși bărbați, cari mi-au încredințat afaceri atât de importante, pot pretinde, ca întreaga ținuta mea să corespundă demnității rolului distins, ce mi-au dat în timpuri grele și se nu alerg la străini cerându-le ajutor ori scut.

Aceasta o mărturisesc înaintea lumii, pentru că păcatul ce mi-l impută *„Nenea“* este păcat mare și cine îl comite este vinovat de tradare națională.

Cine deschide staulul, ca să intre lupii în el, se piară de blăstămul neamului său!

Pentru eruirea celui *„Nenea“*, care vinde secretele aulei episcopale, am cerut cercetare disciplinară la ilustrisimul episcop Iosif Goldiș.

Cu profundă stimă:

Ștefan C. Pop,
advocat.

Din Câmpeni.

CINA GROFULUI.

— 6 Decembrie n.

În prima Decembrie nouă a venit la *Câmpeni* ablegatul dietal al cercului electoral *Trăsău*, Gr. Toroczky Miklós, spre a face o dare de seamă înaintea alegătorilor sei despre activitatea, ce a dezvoltat-o în dietă în decursul alor 4 ani, de când a avut fericirea după — propria espresie — de a fi membru al dietei din încrederea alegătorilor sei.

S'a dat un banchet, la care au luat parte, cât alegători cât nealegători, cam 90 persoane, dintre cari cei mai mulți oficiali.

Au fost de față d-nii dela pretură, dela judecătoria cercuală, oficiul silvic, toți notarii, viconotarii și primarii din cercul protopretorial *Câmpeni*, excepționând notariatul din Albac, din care comună n'a fost chiar nimeni. Au fost de față apoi mulți alegători din Vidra, Ponorel, Secătură, Bistra, Câmpeni și mai puțin din Certege, toți aceștia invitați cu toată cinstea prin invitații scrise.

Am mai văzut între cei ce au participat și pe idomni învătători Avram Sărbu et comp. din Câmpeni, Petru Gligor din Bistra, ba chiar și doi preoți, și adecă pe Ioan Andreescu și M. Iancu. Acestora însă se vede că le-a fost rușine de ei înșiși, căci nu au luat parte la banchet, ci au stat numai ca spectatori în o odaie învecinată cu sala în care s'a ținut banchetul.

Dl protopretor I. Vlăssă după ce prin un toast scurt a recomandat pe ablegatul dietal, care a venit în mijlocul alegătorilor sei spre a refera despre activitatea sa, necruțând nici osteneală, nici timp, încheie dorindu-i acestuia sănătate spre a pute și mai departe reprezenta în dietă pe alegătorii sei pentru binele lor și al patriei.

După toastul dlui protopretor s'a sculat ablegatul dietal și și-a început referada sa; a vorbit despre politica urmată de guvern la încheierea pactului cu Austria, a statoririi cutoiei, despre politica financiară, agrară, comercială etc. și în urmă de legea de incompatibilitate încheind cu ridicarea pocaulului seu întru onoarea alegătorilor sei în general, ear' în special al celor din cercul *Câmpeni*. A tostat apoi învătătorul dela școala de stat din Câmpeni pentru ablegatul dietal; dl Nicolau Căthișel primar comunal tot pentru dl ablegat, esprimându-și mulțumita că a venit între alegători, și asigurându-l că precum întrecut așa și în viitor alegătorii acestui cerc protopretorial vor alerga să se pună sub stindardul-i îndată ce vor fi chemați.

Tomușiu Alexandru din Vidra-de-jos, care e vigil silvanal reg. ung., roagă pe dl ablegat să binevoiască a le repeta referada și în limba română, ca să o priceapă și ei. La aceasta se scoală dl notat din *Câmpeni* Vasile Tomușă și zice că dl ablegat a promis alegătorilor sei, că el se va întreprinde pentru ei, cerând lipsa, totdeauna și ori-unde, adecă plângerile lor vor fi justificate pentru aceea îi receracă ca să și espună plângerile lui, spre a pute judeca asupra lor; pentru că neștiind el plângerile lor, nu va pute face nimic în interesul lor. Vorbirea aceasta a dlui Tomușă a dat mai târziu ansă la o mulțime de neînțelegeri, căci și unul și altul se scula spre a și espune plângerile, cu deosebire insistau, ca deputatul să se întreprună ca locuitorii din munți să primească în pădurile erariale dreptul de a pășuna gratis etc. etc. Toastează apoi tot dl Tomușă în onoarea ablegatului din însărcinarea industrișilor și comercianților. Invătătorul de stat pentru dl protopretor Vlăssă. Dl primar comunal N. Căthișel pentru dl Vlăssă, protopretor. Acest toast a avut darul de a stărni resens față de dl protopretor, care vorbind fără patimă merită toată cinstea și respectul oamenilor de bine. S'a auzit de

mai multe-ori la adresa dînsului: Nu ne trebuie. Nu ne trebuie... Au mai vorbit locuitorii din Vidra-de-jos Tomușiu Alexandru, boltaș, și Tomușiu Avram, I. Petru pentru ablegat. Dl forestier Ebergényi a dat unele deslușiri referitoare la pășunat. S'au succedat apoi vorbiri de aci în clo fără rost și fără șir, căci oamenii de atâtea *„se trăiesc“* ajunseră în stadiul în care toți vorbesc fără-ca cineva să mai asculte; ba când un anume Petricele George din Ponorel mai cerea și el ceva deslușiri referitor la pășunat, a fost îndrumat la ordine din partea unui domn prin măgulitoarele cuvinte: *„Țineți fleanca, că de nu te tip afară și se ve fie rușine că faceți larmă, când un domn grof a avut bunătatea să vă cheme la cină.“*

Acesta e decursul banchetului ținut în 1 Decembrie în *Câmpeni*, cu ocaziunea căruia banchet ablegatul dietal al cercului electoral *Trăsău* și-a făcut darea de seamă înaintea alegătorilor sei din cercul pretorial al *Câmpenilor*. Concluzia e, că alegătorii români din acest cerc protopretorial nici până în ziua de astăzi nu știu că lor, ca *alegători români*, cari pe sine se respectă, nu le este permis a participa nici la alegeri de ablegați dietali și nici la atari banchete, unde se li-se poată arunca că se fie rușine a face larmă, când au avut fericirea a mânca la masă cu un grof. De aceea și eu le zic, că trebuie să se rușineze, nu însă pentru că au făcut larmă la masa dlui grof, ci pentru că au mers la acea masă, pentru că ne respectând conclusele conferențelor noastre naționale nu se respectă pe sine ca Români, nu se respectă pe sine ca oameni, ci pentru o cină se lapedă de poporul român, se lapedă chiar de eul lor propriu. Mă mir și nu de poporul de rind, căci pe acesta primarii și notarii îi duc și unde nu vreau, mă mir însă de *invătători și preoți*, cari zău ar trebui să pună mai mult pond pe caracterul lor de luminători și conducători ai poporului.

Întregirea venitelor preoțești dar' își are efectul. Cei chemați griji!

Moțul.

Din Recița-montană.

— 5 Decembrie n.

Un anumit *„A. N.“* din Recița-montană publicând în *„Tribuna“* numărul 223 un raport despre rezultatul *producțiunii teatrale-musicale* a Reuniunii române de cântări și musică, are amabilitatea să scrie, ca și lumea mare se știe, că în Recița nu merg trebile bine, din motiv că unui n'ar fi luat parte la acel concert și că prin urmare acei mici, după priceperea și cuvintele d-sale *„neputându-se desbrăca de pasiunile urite, încă și azi mai opintesc și nu se genează a lucra la distrugerea acestei Reuniuni, bine știindu-se că în această comună ticsuită de străini, Româniștii nostri nu mai prin susținerea aștorfel de Reuniuni se mai pot afirma.“*

Nu voese să discut asupra rapoartelor, cari și până acum s'au trimis și publicat în privința aceasta, poate-că respectivul e de credință că face bun serviciu publicului român, când scrie câte ceva. Noi însă cari ne cam cunoaștem și cunoaștem mai deaproape și împrejurările din Recița, suntem de altă credință. Cu permisiunea d-sale însă o mică observare:

Domnule *„A. N.“*! Caută-ți bărna în ochii proprii și apoi paul în ochii altuia. Fii sigur și află-ți mângăierea în declarațiunea, că dacă nu mai mult, dar' atâtă interes și inimă pentru crearea, reactivarea și susținerea instituțiilor noastre culturale românești, cât ai d-ta, au și aceia cari nu au luat parte la producțiune. Ear' frasa, că: *„opintesc și nu se genează a lucra la distrugerea Reuniunii“* este un neadevăr și era mai bine să o retaci cu atât mai virtos, căci d-ta, domnule, până astăzi, precum se vede din cele scrise, n'ai înființat, n'ai reactivat și nu cunoști, că cu câtă greutate se înființează Reuniunile, căci altcum nu ai susținut și manifesta părere, că cu existența și neexistența unei Reuniuni, care are mențiunea să fie pusă în serviciul poporului, e bine și potrivit să te joci în publicitate cu vorbe și frase, cari sunt puțin serioase și nasc în popor spirit de partid și neîncredere în susținătorii acelor Reuniuni.

Ar fi de dorit, domnule *„A. N.“*, ca singur să te folosești de receptul ce-l prescrii altora și atunci fii sigur, că: *„Româniștii nostri prin susținerea aștorfel de Reuniuni se pot afirma“*, dar' până-când una zici și alta faci, nu-ți putem primi lecția, fie chiar și ca sfat.

T.

Cronica zilei.

Sibiu, 10 Dec. n. 1900

Sedința publică, ce o aranjează Mercuri seara, societatea de lectură *„Andrei Șaguna“*, are următorul program: 1. *„Serenadă“*, de R. Volkman, esec. de orchestra societății. — 2. *„Cuvânt occasional“*, rostit de Vasile Runcan, cleric în cursul al III-lea. — 3. *„Cheruvic“*, aranjat de T. Popovici, esecut. de corul societății. — 4. *„Scrisoarea III“*, de M. Eminescu, declamată de Ilariu Gonția, cleric în cursul al III-lea. — 5. *„Al III-lea poutpourri românesc“*, de I. Murășan, ocheștrat de Octavian Simion, cleric, esecut. de orchestra societății. — 6. *„Influența artei asupra omului“*, disertațiune de vicepreședintele Sebastian Stanca, cleric în cursul al III-lea. — 7. *„Jidanul în raiu“*, anecdotă de Th. Spăranță, declamată de Ioan Sporea, pedagog în cursul al III-lea. — 8. *„Hăteganac“*, de T. Popovici, esecutată de corul societății.

Dela „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“. La fondul pentru acuirea unui local cu o hală de vânzare pe seama *„Reuniunii sodalilor români din Sibiu“* au mai contribuit cu câte 20 bani următorii: Ioan Frâncu, paroch, Maria Frâncu n. Morariu, Ioan Frâncu, student, Hortensia Frâncu, Silvia Frâncu, școlărițe, Veturia Frâncu și Elisaveta Frâncu (Cetea), Ioan Dobrotă, comisar de finanțe în pens., Ana Dobrotă (Sibiu), Sora Timariu, Sora Crisbășan, Maria Bădilă, Elisaveta Pipernea, Dănilă Pipernea, Andrei Herta, Ana Herta, Maria Jugărean (Cacova), Valeria Ganea n. Comanici (Sibiu).

Boala Țarului. Din Livadia se telegrafează, că Țarul a trecut peste orice pericol. Actuala lui stare, relativ e cât se poate de îmbucurătoare. Puterea îi crește mereu; pulsațiunea îi este regulată. Sămbătă Țarul a părăsit patul pentru câteva ore.

Curatorul catedralei din Blaj. Ni-se scrie că Rvsm. canonic *Dr. Vasile Hossu* a fost numit curator al bisericii catedrale din Blaj.

Din Săcădate primim din nou scrisori, ce ne vestesc despre purtarea atât de puțin românească a protopopului grcat. *Dem. Culean*. Păcatul cel mai nou al dlui protopop este, că neținând cont de dorul de întreprindere alor trei fruntași români a sprignit din toate puterile pe un Jidan, căruia apoi i-a și succes să iee o însemnată întreprindere. Lucrul s'a întâmplat astfel: Sămbătă s'a ținut licitația publică pentru abaterea Oltilui. La licitație au luat parte trei Români, un Neamț și doi Jidani. Ca minus oferent au fost: Lazar Stoichiță, primar în Porumbacu-inferior cu 23.200 coroane, apoi Petru Măiu, din Răsinari cu 23.290 coroane și apoi Klein Zsigmond, din Oradea-mare cu 23.290 cor. și în fine cel mai mare oferent, Ioan Iordache, din Săcădate cu 23.301 cor.

După licitație protopretorul a chemat reprezentanța comunală, care avea să aproabe sau să nulifice licitația.

Cei 21 membri adunați însă la îndemnul protopopului au pus la vot, că pe care dintre oferenti să-l primească drept întreprinzător. Dintre cei 21 numai trei (preotul C. Prie, G. Maxim și I. Marcu) a votat pentru un Român. Cealaltă la îndemnul și la zeloasa stăruință a dlui protopop Culean și a notarului Grădinaru au votat pentru Jidanul Klein Zsigmond. Astfel au dat întreprinderea unui Jidan, deși acesta a oferit mai puțin decât un Român. Româniștii licitanți simțindu-se neîndreptățiți au făcut recurs contra acestei hotărâri a reprezentanței comunale.

Nu putem îndeajuns să înfierăm purtarea neromânească a dlui protopop și soții sei, care deși își razimă rangul și și trăesc traiul în mijlocul și din sudoarea poporului român — nu se simt nici atât de recunosători, dacă nu datori să spriginească ninsușele Românilor față de geschäftările unui străin de neam și de lege. Cu astfel de conducători zădarnic se va cerca crearea unei industrii și unui comerț românesc.

Defraudare. Funcționarul de postă *Horráth József* a delapidat din cassa postei dela *Macău* suma de 2622 coroane. Direcțiunea postei din Oradea-mare l-a denunțat și acum *Horráth*, care pe lângă alt necaz e și logodit, zace în închisoare, unde o să-i treacă grozavele *„Katzenjamere“* agonisite pe banii oficioși.

„Liturgia S-lui Ioan Crisostom“ (pe note) pentru cor mixt pe 4 voci — de Nicolae Ștefu, invătător în Arad. Această liturgie conține toate cântările liturgice, ce are să răspundă corul în Dumineci și sârbători. Pe lângă acestea mai conține imoase, priceane și un adaos de cântece populare. Toate imnele se pot cânta și numai pe 2—3 voci. Prețul unui exemplar s'a redus dela 6 la 3 coroane. Se poate comanda dela autor și librăria Ifj. Klein Mor — Arad.

Escellent pentru frumuseța femeiască
contra înfriurilor soarelui și vânturilor

Crema-Margareta

a lui

C. Földes, Arad.

Garantată ca liberă de mercur și plumb, pe lângă aceasta corespunzătoare intru toate ordinațiunile ministeriale nr. 71012. Brevetată legal. Numeroase scrisori de mulțumită și recunoștință în original.

Desfacere și expedare per postă sub cea mai strictă discrețiune și numai marfă absolut proaspătă.

Prețul original pentru Crema-Margareta 50 cr., Săpun-Margareta 35 cr., Pudră-Margareta 60 cr.

[188] 6-10

Depositar principal:

Parfumeria Meltzer,

strada Cisnădiei, (edițiunile comandate de corp),
în Sibiu.

Gustav Meltzer,

fabrică de săpun și luminări, strada Gușteriei,
în Sibiu.

Din editura „Tipografiei”, societate pe acțiuni în Sibiu.

Biblioteca populară a „Tribunei”.

1. Pădureanca. Novela de Ioan Slavici, 12 cote tip., broș., elegant. Un exemplar 60 bani.
2. Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 10 bani.
3. Ce n'a fost și nu va fi. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 bani.
4. Pipăruș Petru. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 16 bani.
5. Păcală și Tândală. Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 6 bani.
6. Jucării și jocuri de copii. De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 80 bani.
7. Teiu legănat. Poveste de Gr. Sima al lui Ion. Un exemplar 16 bani.
8. Colăcișul. Obiceiurile țeranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 bani.
9. Fica a nouă mame. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 bani.
10. Povestea lui Ignat. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 bani.
11. Sfântul Nicolae. De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 16 bani.
12. Îndrăgelișul. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 16 bani.
13. Răstăm de mamă. Legenda populară din gura Născodului. De George Coșbuc. Un exemplar 12 bani.
14. Bunica de Bojona Născodă, tradusă din limba boemă de prof. Dr. Urban Iarrik. Un exemplar cu 80 bani.
15. Vlad și Catrina. Poveste de Gr. Sima al lui Ion. Un exemplar 10 bani.
16. Din bătrâni. Ghicitori, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ion. Un exemplar 16 bani.
17. Pe pământul Turenilui de George Coșbuc. Un exemplar 16 bani.
18. Căldăruș. Cu trei piciorușe. Poveste francească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genovray. Un exemplar 16 bani.
19. Connopcea. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 16 bani.
20. Un poezior îndrăgeliș. Novela de Björnsterne Björnson. (1886). Un exemplar 8 bani.
21. Prietenul meu Vântură-Teacă. Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 16 bani.
22. Scăpătoarea. Din povestile lui Andersen. Un exemplar 8 bani.
23. Fata Craiului din cetini. De George Coșbuc. Un exemplar 8 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librărilor și peste tot vânzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Se află de vânzare în librăria W. Krafft în Sibiu.

Nr. 1196-1900.

[406] 2-3

Publicațiune.

Comuna Noul-săsesc (Neudorf) esarendează în licitație publică pășunatul ce-l are în estensiune de circa 150 jugere catastrale. Licităția se va ține la 16 Decembrie a. c., înainte de amiază la 11 ore și pășunatul se va da mai mult oferentului, dela 1 Ianuarie 1901 până la finea lunii Decembrie 1903.

Licităția e verbală, se primesc însă și oferte în scris prevăzute cu vadiul necesar.

Prețul strigării este 600 coroane. Vadiul 60 coroane.

Condițiile amănunțite se află în Noul-săsesc la

Primăria comunală.

Noul-săsesc, în 2 Dec. 1900.

Varză acra

de Ardeal

foarte bine curățită trimite la

revânzătorii în buți dela 300 chgr.

în sus — cu prețuri ieftine

Fabrica de conserve

„Transsylvania”

în Deva.

[405] 2-3

Preț-curenturi despre conserve la cerere se trimit.

Mijlocul probat prin autorități medicale și în spitalele mai mari folosit cu rezultat excelent este:

spirt de reumă (Reuhma-Geist)

cu efect sigur și extraordinar grabnic contra gicht, reumă, ischias etc.

Efectul este în unele cazuri așa de extraordinar încât adese-ori și la cele mai învechite boale după îndrăgeliș de câteva-ori înceată durerile cele mai acute.

Durere de dinți și de cap se vindecă în 5 minute.

Prețul unei sticle cu instrucție pentru folosit costă 1 cor., în calitate mai tare 2 cor. 40 bani.

Se capătă aproape în toate apotecile.

Pe postă cu rambursă sau trimițându-se banii înainte se expediază de către subscrișul

WIDDER GYULA,

apotecar în S.-A.-Ujhely.

Depositar principal în Budapesta la apoteca dui Josef Török, Király utca 12 și la Egger Nádor Apotheke, VI, Váci-körút 17. În Sibiu la apotecile I. C. Molnár, Gottlieb Henrik, E. Rummel. În Sebeșul-săsesc la apoteca Ludwig Binder. În Mediaș la apoteca Josef Oberth. În Călmă la apoteca Ed. Victor Melas. [392] 7-20

Portretul

lui
Dr. Gregoriu Silași

lucrat după o fotografie, tipărit pe carton fin, în mărime de 24x32 cm. îl trimite francat pentru 30 bani.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni.

„Tipografia”, societate pe acțiuni, Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Calindarul Poporului

pe anul comun

1901.

Prețul 40 bani + 10 bani porto.

Vânzătorilor li-se dă rabatul cuvenit.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.

Confecțiune

de Jackette, Paletone-e,
gulere pentru dame și
domnișoare.

Numai după cel mai nou
fason în genul cel
mai fin și mai mijlociu
la

Julius Wermescher,

[402] 5-8

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 1.

Descrierea Ardealului.

Cine vrea să cunoască frumoasa țeară a Ardealului, și cu deosebire Munții-Apuseni, patria lui Horia și Lanu, să citească scrierile lui Silvestru Moldovan anume:

Țeara-Noastră,

descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Murășului, apoi

Zarandul și Munții-Apuseni,

Cu 9 ilustrațiuni și o schiță.

Descrierile sunt facute în fel de călătorie, cu datele și porturile Românilor și

cu multe legende despre dealuri, cetăți, isvoare ș. a.

Fiecare carte costă 1 fl. (și 5 cr. porto), în România 3 lei.

Toate ziarele noastre au apreciat în cuvinte elogioase aceste descrieri, unele ce le avem despre Transilvania în limba română.

„Liga română”, scrie între altele:

„Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl. Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicație unei trebuințe ce într-adevăr se simțea la noi. Sperăm, că publicul cetitor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită.

Comande se pot face la

Librăria W. Krafft.

Legea veterinară

atât de mult folositoare tuturor economilor și tuturor primăriile comunale — a eșit de sub tipar în a doua ediție îndreptată și îmbogățită. »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului» a îngrijit ca atât limba cât și forma cărții acesteia să fie cât se poate de potrivită, pentru-ca poporul să poată pe deplin înțelege sfaturile și îndrumările ce li-se dau cu privire la: pasapoarte, tirguri de vite, boale lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Cartea se numește:

Învățătorul Munteanu

împartășește economilor și cele mai de lipsă cunoștințe

despre

LEGEA VETERINARĂ

(Lecuirea vitelor)

și

BOALELE LIPICIOASE (CONTAGIOASE)

stând cu dinții la sfat în serile lungi de iarnă.

De

Tormay Béla.

Ediția II. revizuită — 152 pagini mari.

Cartea costă 80 bani (cu porto postal 90 bani) și se poate cumpăra dela

Reuniunea română de agricultură
din comitatul Sibiului.

Din editura „Tipografiei”, soc. pe acțiuni în Sibiu.

Arghir și Elena, o istorie frumoasă în versuri	cor. —30
Art. de lege XXI și XXIII. ex. 1886. Despre instrucțiuni și despre procedura disciplinară	» —50
Art. de lege XXII. ex. 1886. Despre comune	» —80
Alușiu Gavrilă, Societăți de cumpătare, îndreptar pentru înființarea lor după modelul »Societății de cumpătare»	» 1—
Brote Eugen, Ținerea vitelor	» —24
» Trifoilul	» —20
Costan T., Aur, novela	» —30
Duică G. P., Savitri, povestire indică din Mahabarată	» —30
Ebers Georg, Homo sum, roman tradus de Mugur	» 1.60
Îndreptar practic în economia rurală de mai mulți preoți	» 1.40
Leonat și Dorofata, vorbire de glume în versuri	» —20
Nordau Max, Naționalitatea, studiu	» —40
» Repririre din Paradoxe sociologice	» —40
Ordonanțele ministeriale pentru introducerea legii comunale (Art. XXII din 1886)	» —10
Rusuș-Sirianu I., Moara din vale, 8 novele	» 1.40
Simion T., Păcate Domnești, novela orig.	» —60
Simu R., Monografia comunei Orlat	» —50

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librărilor și peste tot vânzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Se află de vânzare în librăria W. Krafft în Sibiu.

Bine apreciată

de întreagă

presa noastră.

MARGARETA MODLOVAN.

Din tainele vieții.

29 de povești și schițe.

Prețul 2 cor., plus 10 bani porto.

Se poate procura dela

Librăria

W. Krafft.

„Foaia Poporului”,

este cea mai bună și mai ieftină gazetă populară.

„Foaia Poporului”

ese în fiecare Duminică, în format cuart mare, cu cuprins bogat politic-național, economic, literar, informativ etc. și cu ilustrațiuni.

Pentru-ca fiecare știutor de carte să poată abona această foaie

„Foaia Poporului”

va costa numai 4 cor. pe anul întreg sau 2 cor. pe jumătate de an.

Abonamentele se fac de-adreptul sau prin mandate postale la

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.